



Parlamentul
Republicii Moldova

FPD2 nr. 10

24 iulie 2018

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Biroul Permanent

al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>283</u>		
" <u>24</u> "	<u>07</u>	2018
Ora _____		

Deputați în Parlament:

[Handwritten signatures and names of deputies]
 St. Creangă / C. C. / Dudnic / Cornel
 Ștefan Ciocan / Ștefan Ciocan / Ștefan Ciocan
 Ștefan Ciocan / Ștefan Ciocan / Ștefan Ciocan
 Ștefan Ciocan / Ștefan Ciocan / Ștefan Ciocan
 Ștefan Ciocan / Ștefan Ciocan / Ștefan Ciocan

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Articolul 251 din Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În procesul examinării cazurilor de încălcare fiscală în care se constată indici de infracțiune, Serviciul Fiscal de Stat adoptă decizia asupra cazului de încălcare fiscală, în care se indică exact prejudiciul cauzat prin încălcările admise, măsurile de înlăturare a acestor încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin încălcare. Sesizarea organului de urmărire penală cu privire la existența indicilor de infracțiune se face printr-o adresare scrisă, care se transmite acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei cu privire la contestație sau de la data expirării termenului de contestare a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală prevăzut la art. 268 alin. (1) sau, după caz, art. 274¹ alin. (8), în cazul în care aceasta nu a fost contestată.”;

se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul prevăzut la alineatul (2), termenul de executare a măsurii de înlăturare a încălcării și restituire a prejudiciului nu poate depăși 30 de zile.”;

(4) La sesizarea privind identificarea indicilor unei infracțiuni, în mod obligatoriu, se anexează actul de control, decizia asupra cazului de încălcare fiscală și materialele ce țin de controlul în cauză. În sesizare se face consemnarea privind executarea sau neexecutarea măsurii de înlăturare a încălcării stabilite și restituirea sau nu a prejudiciului cauzat sau a contravalorii lui.”.

Art. II. – Articolul 20 din Legea nr. 192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117–126 BIS), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu alineatele (3) – (5) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul constatării indicilor unei infracțiuni în cadrul exercitării atribuțiilor și drepturilor sale, Comisia Națională emite o decizie în care indică încălcările admise, prescrie înlăturarea acestor încălcări, și dacă există și poate fi constat, indică prejudiciul cauzat prin aceste încălcări, cu sesizarea organului de urmărire penală conform alin. (4). Termenul de executare a prescripției în acest caz nu poate depăși 30 de zile.

(4) Sesizarea organului de urmărire penală cu privire la existența indicilor de infracțiune se face printr-o adresare scrisă, care se transmite acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei Comisiei Naționale sau de la data expirării termenului stabilit pentru executarea prescripției. La denunț se anexează decizia și materialele aferente.

(5) În cazul prevăzut la alin. (3), decizia Comisiei Naționale nu se contestă în instanța de contencios administrativ.”.

Art. III. - Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 156, art. 764), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (denumit în continuare Serviciu) este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității naționale, prin exercitarea tuturor măsurilor adecvate de informații și contrainformații, de culegere, prelucrare, verificare și valorificare a informațiilor necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricăror acțiuni care constituie, potrivit legii, amenințare internă sau externă, pentru independența, suveranitatea, unitatea, integritatea teritorială, ordinea constituțională, dezvoltarea democratică, securitatea internă, a statului, societății și cetățenilor, statalitatea Republicii Moldova, funcționarea stabilă a ramurilor economiei naționale de importanță vitală, atât pe teritoriul Republicii Moldova, cât și peste hotare.”.

2. La articolul 7:

în partea dispozitivă, după cuvântul „Serviciului” se completează cu cuvintele „ în exercițiul asigurării securității naționale”;

litera a):

la liniuța a cincea, cuvintele „economice și cele” se exclud;

după liniuța a cincea, se completează cu o liniuță nouă cu următorul cuprins:

„- acțiunile ce constituie amenințare externă sau internă la funcționarea stabilă a ramurilor economiei naționale de importanță vitală”.

3. La articolul 10 alineatul (1):

în partea dispozitivă, după cuvântul „Serviciul” se completează cu cuvintele „, în limitele atribuțiilor,”;

la litera n), cuvintele „expertize criminalistice” se substituie cu cuvintele „constatări tehnico-științifice”.

Art. IV. — Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 89, alineatul (2) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:
„b¹) liberarea de pedeapsa în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și reparării prejudiciului”.

2. Se completează cu articolul 91¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 91¹. Liberarea de pedeapsă penală în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și reparării prejudiciului

„(1) Persoana este liberată de pedeapsă penală în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute la 241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258, 262, din Partea specială a prezentului Cod, dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) anterior persoana nu a fost liberată de pedeapsă penală pentru comiterea aceleiași fapte;

b) persoana a înlăturat încălcările și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune;

c) a achitat la bugetul de stat o sumă egală cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică, decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător din Partea specială.

(2) Persoana este liberată de pedeapsă penală în condițiile alin. (1) doar dacă fapta nu a fost săvârșită prin aplicarea constrângerii psihice sau fizice, nu s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau organizație criminală.”.

3. La articolul 190

expresia “înșelăciune sau abuz de încredere” se înlocuiește cu următoarea expresie: “inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinat de comportamentul dolosiv sau viclean,, care a produs daune considerabile”

litera c) se exclude.

4. La articolul 191 expresia „însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului” se înlocuiește cu expresia “însușirea, dispunerea sau folosirea, ilegală a bunurilor altei sau altor persoane, de către cel cărui a i-a fost încredințat în baza unui titlu și cu un anumit scop, ori refuzul de a-l restitui, care a produs daune considerabile”.

5. Articolul 125 se abrogă.

6. Articolul 240¹ se abrogă.

7. Articolul 241:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Practicarea ilegală a activității de întreprinzător, soldată cu obținerea unui profit în proporții mari, săvârșită prin:

a) desfășurarea activității fără înregistrarea (reînregistrarea), licență și autorizare, obligatorii potrivit legii pentru desfășurarea activității în cauză;

b) desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 200 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privirea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”;

2) La alineatul (2) sintagma „de la 4000 la 7000” se substituie cu sintagma „de la 4000 la 6000”.

8. Articolul 241¹:

din sancțiunea alineatului (1), sintagma „sau cu închisoare de pînă la 3 ani” se exclude, iar sintagma „de la 500 la 750” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 1500”;

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „de la 2 pînă la 6 ani” se substituie cu sintagma „de la 2 la 5 ani.”, iar sintagma „de la 850 la 1350” se substituie cu sintagma „de la 1700 la 2700”.

9. La articolul 242, sintagma „de la 1350 la 2350” se substituie cu sintagma „de la 2025 la 3525”.

10. La articolul 242²:

la alineatul (1) sintagma „sau cu închisoare de la 1 la 3 ani” se exclude;

la alineatului (2) sintagma ”sau cu închisoare de la 2 la 6 ani” se substituie cu sintagma ”sau cu închisoare pînă la 3 ani”.

11. La articolul 244:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care

au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și financiare, dacă în termen de un an suma impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale sau primei de asigurări medicale care trebuia să fie plătită depășește 50 salarii medii lunare pe economie prognozate stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare stabilite la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”;

alineatul (2):

litera b) se expune în următoarea redacție

„b) dacă în termen de un an suma impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale și primei de asigurări medicale care trebuia să fie plătită depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare stabilite la momentul săvârșirii faptei”;

sanctiunea va avea următorul cuprins:

„se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”.

12. Articolul 244¹:

la alineatul (1), sintagma „, sau cu închisoare de pînă la 1 an” se exclude;

la alineatul (2), sintagma „sau cu închisoare de pînă la 3 ani” se substituie cu sintagma „sau cu închisoare de pînă la 1 an”;

13. Articolul 246 va avea următorul cuprins:

„Articolul 246. Limitarea concurenței libere

(1) Limitarea concurenței libere prin încheierea unui acord anticoncurențial orizontal care constituie un cartel dur interzis de legislația din domeniul concurenței, care are ca obiect fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți, limitarea producției sau a vânzărilor, împărțirea piețelor sau a clienților sau participarea cu oferte trucate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte, dacă prin aceasta a fost obținut un profit în proporții deosebit de mari sau au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari unei terțe persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoarea de pînă la 3 ani.

(2) Persoana este liberată de răspundere penală, în cazul în care aceasta beneficiază de clemență conform legislației din domeniul concurenței.”.

14. Articolul 248:

la alineatul (1),

sintagma „mărfurilor, obiectelor și a altor valori în proporții mari” se înlocuiește cu cuvintele „bunurilor valoarea carora depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei”

sintagma „de la 500 la 650” se substituie cu sintagma „de la 1500 la 2000”;

la alineatul (5) lit. d) se expune în următoarea redacție:

„d) în valoare a sumei drepturilor de import care depășește 200 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.”.

15. Articolul 249:

în tot textul articolului cuvintele „plăților vamale” se substituie cu cuvintele „drepturilor de import”;

la alineatul 1, expresia „în proporții mari” se înlocuiește cu expresia „drepturilor de import care depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei”;

la alineatul 3, expresia „în proporții deosebit de mari” se înlocuiește cu expresia „suma drepturilor de import care depășește 200 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare stabilite la momentul săvârșirii faptei.”.

16. La articolul 250¹ alineatul (1), sintagma ”până la 5 ani” se substituie cu sintagma „până la 3 ani”, iar sintagma „de la 1350 la 2350” se substituie cu sintagma „de la 2025 la 3525”.

17. Articolul 328 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹)

Refuzul neîntemeiat de eliberare a actului permisiv care a condus la restrângerea dreptului de desfășurare a activității de întreprinzător, inclusiv prin desfășurarea neîntemeiată a unor controale, dacă aceasta a cauzat daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, în valoare de cel puțin 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare, stabilite la momentul săvârșirii faptei,

se sancționează cu amendă de la 1200 la 4000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 6 luni, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 până la 5 ani.”.

Art. V. - Articolul 27 alineatul (2) din Legea nr. 1104 din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 209–211, art. 683), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera j) cu următorul cuprins:

„j) impactul acțiunilor sale, în timpul exercitării atribuțiilor, asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.”.

Art. VI. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 42 alineatul (4) cuvintele „în raza teritorială a căreia a fost terminată urmărirea penală a cauzei” se substituie cu cuvintele „care a fost prima sesizată cu judecarea cauzei”.

2. Articolul 93:

alineatul (2), punctul 9) se completează, la final, cu cuvintele „și procesele-verbale de consemnare a opiniei organului de control de stat al activității de întreprinzător, emisă conform prevederilor art. 276¹ și dacă nu a fost expusă într-un proces-verbal de control”;

se completează cu punctul 10) cu următorul cuprins:

„10) procesul-verbal de control, întocmit în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, un alt act de control cu caracter decizional, întocmit de un organ de control în rezultatul unui control efectuat conform legislației speciale în vigoare;”;

alineatul (3) după cuvintele „au fost dobândite de” se completează cu cuvintele „organele de control de stat,”.

3. Articolul 94 alineatul (1) subpunctul 4) se completează cu cuvintele „ , , cu derogările care rezultă din prevederile alineatului (3) art. 93”.

4. Articolul 128:

alineatul (2) se completează cu propoziția: „Este interzisă efectuarea perchezițiilor cu depășirea spațiilor, în alte locuri, în temeiul altor acte sau urmărind alte scopuri, decât cele indicate în încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea percheziției sau în ordonanța procurorului.”;

se completează cu alineatele (5¹) - (5⁴) cu următorul cuprins:

„(5¹) Ridicarea documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații în original este permisă, doar dacă, după examinarea la fața locului, în prealabil, se constată că ele ar putea avea importanță expresă și indispensabilă pentru cauza penală, iar ridicarea acestora nu stopează în mod inevitabil activitatea economică a persoanei.

(5²) În cazul în care ridicarea obiectelor, documentelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau sistemelor de informații nu este posibilă fără stoparea inevitabilă a activității economice a persoanei, organul de urmărire penală dispune, prin ordonanță motivată, efectuarea de copii, înregistrări foto sau video, stocarea datelor, inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre, care servesc ca mijloc de probă. Copiile, înregistrările foto sau video, stocarea datelor (clonarea sistemelor informaționale), inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre se realizează, după caz, cu participarea specialistului prin utilizarea metodelor și mijloacelor tehnice ce asigură integritatea și autenticitatea documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații.

(5³) În cazul care este imposibilă efectuarea copiilor, a înregistrărilor foto sau video, stocarea datelor (clonarea sistemelor informaționale), inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre a obiectelor, documentelor, dispozitivelor de stocare a datelor și sistemelor de informații la locul efectuării acțiunii procesuale fără a afecta integritatea și autenticitatea acestora, ori posesorul acestora nu permite sau obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, organul de urmărire penală le ridică în scopul efectuării copiilor, înregistrărilor foto, video, stocare a datelor (clonarea sistemelor informaționale), inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre, cu indicarea în procesul-verbal întocmit a elementelor de individualizare a fiecărui obiect, document sau dispozitiv.

(5⁴) În toate cazurile, cu excepția dispunerii constatării tehnico-științifice sau expertizei judiciare asupra documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații, acestea se restituie persoanei de la care au fost ridicate în termen de 3 zile de la ridicare. Dacă din cauza proprietăților individuale ale documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații este necesar mai mult timp pentru examinarea lor, termenul de restituire poate fi prelungit prin ordonanța motivată a procurorului, dar nu mai mult decât pentru un termen total de până la 20 de zile de la data ridicării.”.

5. Articolul 176 la alineatul (2), cuvintele „de un an” se substituie cu cuvintele „de 3 ani.”.

6. La articolul 178 alineatul (3), cifrele „30” se substituie cu cifrele „60”, iar după cuvântul „procuror” se completează cu cuvintele „sau instanța de judecată”.

7. Articolul 185

alineatul (1) la final se completează cu cuvintele: „și în cazul infracțiunilor care, au fost săvârșite fără aplicarea constrângerii psihice sau fizice, nu s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau organizație criminală, învinuitul, inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) La soluționarea chestiunii privind arestarea preventivă, judecătorul de instrucție sau instanța de judecată are obligația să examineze prioritar oportunitatea aplicării altor măsuri preventive, neprivative de libertate, apoi a celor alternative arestului preventiv, și să respingă demersul privind aplicarea arestării preventive atunci când acesta nu este motivat suficient sau dacă motivele invocate nu sunt susținute prin probe care confirmă temeiurile rezonabile de aplicare. Judecătorul de instrucție sau instanța de judecată are dreptul să dispună oricare altă măsură prevăzută la art. 175.”.

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul conținut:

„(3¹) Arestarea preventivă nu se aplică iar persoana față de care s-a aplicat arestul preventiv se eliberează din arest, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, în cazul depunerii cauțiunii stabilite de instanța de judecată, la cererea învinutului, inculpatului, în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (1) și (2), 191 alin. (1) și (2), 223, 224, 225, 226, 227, 228 lit. a) și b), 241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258, 262, 263 din Codul penal”.

8. Articolul 186 se completează cu alineatul (10¹) cu următorul cuprins:

„(10¹) Demersul procurorului de prelungire a termenului arestării preventive urmează a fi încuviințat în scris de:

1) procurorul ierarhic superior - în cazul în care se solicită prelungirea arestării preventive pentru un termen mai mare de 3 luni și, respectiv, pentru un termen mai mare de 2 luni, în cazul minorilor;

Procurorul General sau de către un adjunct în temeiul ordinului emis de Procurorul General - în cazul în care se solicită prelungirea arestării preventive pentru un termen mai mare de 6 luni și, respectiv, pentru un termen mai mare de 4 luni, în cazul minorilor.”.

9. La articolul 195, alineatul (3) se completează la sfârșit cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „În cazul în care termenul arestării a fost prelungit în condițiile art.186 alin. (10¹), la dispunerea revocării urmează a fi informat și procurorul ierarhic superior sau, după caz, Procurorul General sau adjunctul lui.”.

10. Articolul 199:

la alineatul (1) sintagma „Poate fi” se substituie cu sintagma „Este”.

alineatul (2) se completează cu punctul 4) cu următorul cuprins:

„4) se află în situația reglementată la art. 321 alin. (2) pct. 2) din prezentul cod.”.

11. Articolul 204 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul conținut:

„(4¹) Dacă bunurile ce urmează a fi sechestrate pentru repararea prejudiciului cauzat sau pentru a garanta executarea pedepsei amenzii sînt folosite sau constituie parte a procesului tehnologic de producție și sechestrarea lor ar determina în mod inevitabil stoparea activității economice a persoanei, se iau măsuri asiguratorii pentru sechestrarea contravalorii acestora.”.

12. În articolul 229² aliniatul (2) sintagma „și 352¹” se substituie cu sintagma „, 352¹ și 362¹”.

13. Articolul 270:

alineatul (1) subpunctul 2) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) infracțiunilor prevăzute la art. 183, 185¹- 185³, 223, 224, 225, 226, 227-242², 244-245⁹, 245¹¹-246², 248-255, 257-261¹ și 362 din Codul penal;”.

se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) La exercitarea urmării penale, procurorul poate dispune, prin ordonanță motivată, efectuarea unor acțiuni procesuale, altele decât cele cu caracter decizional, de către ofițerul de urmărire penală. În cazurile prevăzute de prezentul alineat, ofițerul de urmărire penală poate efectua doar acele acțiuni procesuale care au fost dispuse de procuror și își desfășoară activitatea

sub directa conducere, supraveghere și control al acestuia. Actele întocmite de ofițerul de urmărire penală din indicația scrisă a procurorului sunt efectuate în numele și sub răspunderea acestuia.”

14. La articolul 274 la alineatul (1), după cuvîntul “rezultă” se completează cu expresia “cel puțin”.

15. Se completează cu articolul 276¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 276¹. Pornirea urmăririi penale în cazul unor categorii de infracțiuni

(1) În cazul în care în denunțul depus la organul de urmărire penală sunt semne clare care justifică bănuirea rezonabilă de săvîrșirea unei infracțiuni prevăzute la art. 223, 224 alin. (1), 227 alin. (1), 228 lit. a) și b), 241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258, 262, 263, inclusiv în cazul autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului în privința infracțiunilor menționate, organul competent să exercite urmărirea penală solicită opinia organului competent de control de stat asupra activității de întreprinzător sau a altui organ competent în controlul respectării prevederilor legislației din domeniul în care a fost săvîrșită fapta, în vederea expunerii, în limita competențelor sale, asupra existenței sau nu a încălcării legislației din domeniu și prejudiciului cauzat prin încălcare. Solicitarea organului de urmărire penală trebuie să conțină exact faptele și informațiile cu privire la care se solicită opinia organului de control. Organul de urmărire penală nu are dreptul să dispună sau să solicite organului de control inițierea unui control în sensul Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(2) Solicitarea organului de urmărire penală adresată în conformitate cu prevederile alin. (1) se examinează de organul de control competent în conformitate cu prevederile legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(3) În situațiile prevăzute la alin. (1), în cazul cînd solicitarea excede competența organului de control, acesta, în termen de 5 zile de la recepționare, restituie organului de urmărire penală solicitarea și materialele anexate la aceasta, în partea care excede competența organului de control.

(4) În cazul infracțiunilor prevăzute la alin.(1), procurorul poate decide asupra pornirii urmăririi penale doar după recepționarea denunțului organului de control de stat, expediat în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (11) a legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(5) În cazul în care denunțul care indică semne clare care justifică bănuirea rezonabilă de săvîrșirea uneia din infracțiunile prevăzute la alin. (1) este depus de organul de control de stat al activității de întreprinzător, prevederile alin. (1), (3) și (4) nu se aplică.

(6) În cazul în care denunțul depus la organul de urmărire penală sau procuror din care nu reies semne clare care să justifice bănuirea rezonabilă de săvîrșire a unei infracțiuni se informează organul de control competent , care va continua examinarea conform competențelor, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 274 alin. (4)-(7). Informarea organului de urmărire penală, de către organul de control, cu privire la rezultatele examinării denunțului organului de control nu este obligatorie, decât în cazurile expres prevăzute de lege.

16. La articolul 308 alin. (6) sintagma „ art. 255-262, 264,” se substituie cu sintagma „art. 355-362 și 364,”.

17. La articolul 312, alineatul (3) se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „La solicitarea învinuitului de a examina legalitatea arestării în ședință publică, se aplică prevederile art. 308 alin.(5).”.

18. Articolul 321:

La alineatul (2) punctul 2) după sintagma „ apărătorul lui” se completează cu sintagma “sau a administrației instituției de detenție a acestuia”.

Se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul prevăzut la alin. (2) pct. 2), inculpatul poate supus aducerii silite în instanța de judecată pentru a-și confirma refuzul de a participa la judecarea cauzei”.

Alineatul (4) se completează în final cu sintagma „și alin. (2¹)”.

19. La articolul 329 alineatul (2), cuvintele „fără citarea părților, dar cu dreptul acestora” se substituie cu cuvintele „cu citarea părților, care au dreptul”, iar cuvintele „Nedepunerea referinței” se substituie cu cuvintele „Neprezentarea părților sau nedepunerea referinței”.

Art. VII. Articolul 21 din Legea nr. 333-XVI din 10 noiembrie 2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 195–198, art. 918), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) La atestarea ofițerului de urmărire penală se ia în considerare, în calitate de indicator de performanță, impactul acțiunilor acestuia, în timpul exercitării atribuțiilor, asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.”.

Art. VIII. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 301 se abrogă.

2. La articolul 396, alineatul (4) se abrogă.

3. La articolul 414 alineatele (1) și (2), sintagma „art. 273 pct. 1),” se substituie prin sintagma „art. 273 pct. 1), 2),”.

4. Articolul 425:

la alineatul (2), cuvântul „depoziții” se substituie cu cuvântul „declarațiile”;

se completează cu alineatele (6¹) -(6³) cu următorul cuprins:

„(6¹) În cazul contravențiilor date în competența organelor de control de stat al activității de întreprinzător și cea a organelor Ministerului Afacerilor Interne nu se permite ridicarea de bunuri, documente, dispozitive de stocare a datelor dacă ridicarea acestora stopează activitatea economică a persoanei. În cazul dat se purcede la efectuarea de copii, înregistrări foto sau video de pe documente și dispozitivele de stocare a datelor, pot fi inspectate, măsurate sau prelevate mostre din acestea, care constituie mijloc material de probă.

(6²) Copiile se realizează cu mijloace tehnice și proceduri adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea, de un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora, după caz.

(6³) În cazul prevăzute la alin. (6¹), când este imposibilă efectuarea copiilor, a înregistrărilor foto sau video de pe documente și dispozitive de stocare a datelor ori posesorul acestora obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, agentul constatat le ridică în scopul efectuării copiilor, înregistrărilor foto, video, stocare a datelor, inspectare, măsurare sau prelevare de probe, cu indicarea în procesul-verbal întocmit a elementelor de individualizare a fiecărui document, bun sau dispozitiv. Documentele, bunurile sau dispozitivele se restituie de către agentul constatat sau autoritatea competentă de soluționarea cauzei contravenționale, în cel mai scurt timp posibil dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare din momentul ridicării acestora.”;

la alineatul (7), după cuvintele „Procesului contravențional”, se completează cu cuvintele „, în partea ce ține de declarații”.

5. Articolul 427 se completează cu alineatele (4) – (7) cu următorul cuprins:

„(4) Nu se permite ridicarea de bunuri, documente, dispozitive de stocare a datelor dacă ridicarea acestora stopează activitatea economică a persoanei, este posibilă efectuarea de copii, înregistrări foto sau video de pe documente și dispozitivele de stocare a datelor, pot fi inspectate, măsurate sau prelevate mostre din acestea, care constituie mijloc material de probă;

(5) În cazul prevăzut de alin. (4), când este imposibilă efectuarea copiilor, a înregistrărilor foto sau video de pe documente și dispozitive de stocare a datelor ori posesorul acestora nu permite sau obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, agentul constatatator le ridică în scopul efectuării copiilor, înregistrărilor foto, video, stocare a datelor, inspectare, măsurare sau prelevare de probe, cu indicarea în procesul-verbal întocmit a elementelor de individualizare a fiecărui document, bun sau dispozitiv și legătura acestora cu cauza contravențională. Documentele, bunurile sau dispozitivele se restituie de către agentul constatatator sau autoritatea competentă de soluționarea cauzei contravenționale, în cel mai scurt timp posibil dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare din momentul ridicării acestora.

(6) Este interzisă ridicarea de bunuri, documente, dispozitive de stocare a datelor care nu constituie mijloc de producere a contravenției sau nu au importanță pentru procesul contravențional.

(7) În cazul constatării contravenției prevăzute la art. 97 din prezentul cod, prevederile prezentului articol și ale art. 425, în partea ce ține de interzicerea ridicării de bunuri, nu se aplică.”.

6. Articolul 428:

la alineatul (1):

după cuvintele „Organul de constatare a contravențiilor” se completează cu cuvintele „din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și Procurorul”;

după cuvintele „percheziție dacă” se completează cu cuvintele „este organul abilitat cu examinarea și/sau soluționarea contravenției respective și”;

la alineatul (3), cuvântul „hotărâri” se substituie cu cuvântul „ordonanței”;

se completează cu alineatele (6) și (7) cu următorul conținut:

„(6) Organele de constatare, examinare și soluționare a contravențiilor, abilitate cu funcții de control de stat în conformitate cu Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08 iunie 2012, nu sunt în drept să efectueze percheziții decât asistați de colaboratori de poliție și doar dacă au fost epuizate toate căile de control în conformitate cu prevederile Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08 iunie 2012.

(7) Este interzisă efectuarea perchezițiilor cu depășirea spațiilor, în alte locuri, în temeiul altor acte sau urmărind alte scopuri, decât cele indicate în încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea percheziției sau hotărârea motivată privind efectuarea percheziției.”;

7. Articolul 439³:

la alineatul (1), după cuvintele „agentul constatatator” se completează cu cuvintele „a organului abilitat cu dreptul de soluționare și/sau examinare a contravenției respective”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Dacă bunurile ce urmează a fi sechestrate pentru repararea prejudiciului cauzat sau pentru a garanta executarea pedepsei amenzii sînt folosite sau constituie parte a procesului tehnologic de producție și sechestrarea lor ar determina în mod inevitabil stoparea activității economice, se iau măsuri asiguratorii pentru sechestrarea contravalorii acestora.”.

Art. IX- Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181–184, art. 595), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 4 se completează cu alineatele (1³) – (1⁶) cu următorul cuprins:

„(1³) La efectuarea controlului planificat sau inopinat, organul de control are în vedere prioritar posibilitatea efectuării controlului prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații conform alin. (1²). Doar în cazul insuficienței documentației și informației deținute pentru a stabili respectarea legislației de către persoana supusă controlului sau reieșind din tipul controlului și analiza riscurilor, organul de control va realiza controlul la fața locului.

(1⁴) În cazul efectuării controlului prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații, aceasta, în termen de 5 zile de la data recepționării solicitării motivate, este obligată să prezente organului de control informația și documentele specificate în solicitare. Neprezentarea informației solicitate constituie temei pentru inițierea în termen de 10 zile lucrătoare a unui control la fața locului.

(1⁵) La depistarea unor erori și/sau neconcordanțe în documentele și informațiile prezentate de persoana controlată, organul de control solicită acesteia prezentarea de explicații în scris în termen de 5 zile de la solicitare. Odată cu transmiterea explicațiilor scrise asupra erorilor și/sau neconcordanțelor, persoana controlată este în drept să prezinte suplimentar acte doveditoare ce confirmă autenticitatea informațiilor și documentelor prezentate.

(1⁶) În cadrul controlului la fața locului, organul de control nu este în drept să solicite de la persoana controlată documente și informații care au fost prezentate anterior, în urma solicitării directe de la aceasta a documentației și a altei informații.”.

2. Articolul 19 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Plângerile și petițiile, inclusiv sesizările sau solicitările organelor de drept sau ale altor organe de stat, pot constitui temei pentru un control inopinat doar în condițiile respectării prevederilor alin. (1) și (2) și doar dacă circumstanțele sau informațiile pe care acestea le conțin, fiind analizate în baza evaluării riscurilor, indică în mod rezonabil asupra unei posibile încălcări care în mod iminent provoacă prejudicii și dacă aceste circumstanțe și informații sunt probate în vreun fel. Plângerile, petițiile sau alte sesizări care nu motivează inițierea imediată a unui control inopinat, în baza analizei riscurilor, pot fi luate în considerație la următoarea planificare anuală a controalelor.”.

3. Articolul 28:

alineatul (2) se completează cu litera o) cu următorul cuprins:

„o) descrierea indicilor infracțiunii, constatați în cadrul procedurii de control și referința expresă la normele de drept penal vizate.”;

la alineatul (3), după cuvintele „în două exemplare,” se completează cu cuvintele „iar în cazul constatării indicilor de infracțiune - în trei exemplare,”;

alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) La stabilirea încălcărilor ce conțin indici ai unei infracțiuni, dar care nu s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei, organul de control întocmește procesul-verbal de control în care se indică prejudiciul pe care l-a stabilit, în limita competențelor, ca fiind cauzat prin încălcările legislației constatate și prescripția privind înlăturarea acestor încălcări. Organul de control sesizează procurorul sau organul de urmărire penală competent cu privire la identificarea indicilor de infracțiune, printr-un denunț, la care, în mod obligatoriu, se anexează procesul-verbal de control și materialele ce țin de controlul în cauză, care se transmite acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data epuizării procedurilor stabilite la art. 29 și a expirării termenului stabilit la art. 30 alin. (1¹) sau alin. (1²), în cazul în care procesul-verbal de control nu a fost contestat, sau

de la data emiterii deciziei organului de control pe marginea cererii prelabile de contestare, emise în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (2).”;

se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:

„(9¹) În cazul în care la stabilirea încălcărilor ce conțin indici ai unei infracțiuni s-a constatat că acestea s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții sau sănătății persoanei, organul de control, în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data întocmirii procesului-verbal de control, expediază procurorului sau organelor de urmărire penală competente un denunț despre identificarea indicilor unei infracțiuni, la care, în mod obligatoriu, se anexează procesul-verbal de control și materialele ce țin de controlul în cauză.”.

4. Articolul 29:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul prevăzut la art. 28 alin. (9), organul respectiv include în procesul-verbal de control o prescripție privind înlăturarea încălcărilor constatate, conform limitelor stabilite la arti. 5¹, și privind restituirea prejudiciului pe care l-a stabilit ca fiind cauzat prin aceste încălcări.”;

la alineatul (4), după a doua propoziție, se completează cu următoarea propoziție: „În cazul prevăzut la art. 28 alin. (9), termenul de executare a prescripției nu poate depăși 30 de zile.”;

se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:

„(11) Prin derogare de la alin. (7) - (10), în cazul și în termenul indicat la art. 28 alin. (9) și (9¹), organul de control transmite organului de urmărire penală un denunț privind identificarea indicilor unei infracțiuni, la care se anexează procesul-verbal de control și materialele ce țin de controlul în cauză. În procesul-verbal de control se face consemnarea privind neexecutarea prescripției stabilite și despre restituirea sau nu a prejudiciului stabilit sau a contravalorii lui.”.

5. 8. La articolul 30:

alineatul (1) se completează cu cuvintele „sau indici ai infracțiunii în condițiile art. 28 alin. (9¹)”;

alineatul (5¹) se completează, cu cuvintele „cu excepția deciziei cu privire la rezultatele examinării cererii prelabile de contestare, emise în cazul prevăzut la art. 28 alin. (9)”.

Art. X. - Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 113), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 11, alineatul (3) se completează cu propoziția:

„Raportul conține și date privind impactul activității Procuraturii din anul precedent asupra drepturilor persoanelor.”.

2. Articolul 30 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În lista indicatorilor de performanță se prevăd și indicatori de impact asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.”.

Art. XI. – În articolul 2 alineatul (2) din Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr. 48 din 30.03.2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 155-161, art. 251), cu modificările și completările ulterioare, sintagma „și 352¹” se substituie cu sintagma „, 352¹ și 362¹”.

Art. XII. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de pînă la 1 lună de la publicare, împreună cu instituțiile și autoritățile vizate în prezenta lege, își va aduce propriile acte normative în corespundere cu noile modificări.

(3) În termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, măsura arestului urmează a fi revocată de către procuror, sau după caz, de către instanța de judecată, în cazul în care a fost aplicată pentru săvârșirea infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsă privativă de libertate pe un termen pînă la 3 ani.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului

Proiectul de lege a fost elaborat cu scopul îmbunătățirii climatului investițional prin introducerea noilor abordări ce vor duce la dezvoltarea și atragerea investițiilor străine. În acest sens, sînt propuse ajustări la Codul fiscal, Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional și la o serie de alte acte legislative în domeniu.

Consiliul Europei în preambulul Regulilor Penitenciare Europene reiterează că privarea de libertate a persoanei trebuie să fie o soluție *ultimo ratio*. Într-o altă recomandare adresată statelor membre¹, Consiliul Europei stabilește că: „*privarea de libertate trebuie considerată o sancțiune sau măsură extremă și, de aceea, trebuie impusă numai când, din cauza gravității infracțiunii, orice altă sancțiune sau măsură ar fi evident inadecvată.*”

Totodată, elaborarea prezentului proiect de lege se impune prin necesitatea creării unui mecanism de liberare de pedeapsă penală datorită reparării benevole a prejudiciului și perceperii în bugetul statului a avantajelor patrimoniale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 91¹ din proiectul de lege (Art. IV).

Codul penal actual se caracterizează printr-un accent de represiune penală excesivă în comparație cu legislația penală europeană. Utilizarea activă și pe scară largă a represiuni penale în cazul infracțiunilor menționate, poate atrage după sine consecințe negative pe termen lung.

Inovațiile indicate mai sus constituie măsuri de politică penală determinată de specificul infracțiunilor economice și de necesitatea recuperării cu celeritate a prejudiciului cauzat.

Proiectul de lege asigură interconexiunea dintre două sisteme care se intersectează cu mediul de afaceri și, în anumite situații, exercită presiuni nejustificate asupra acestora. În prezent aceste sisteme dezvoltă activități paralele și nu tot timpul reușesc să se sincronizeze, ba dimpotrivă, se pare că au loc proceduri paralele, care implică costuri financiare și de timp atât pentru autoritățile publice, cât și pentru mediul de business.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor novatorii ale proiectului

Prin proiectul de lege se intervine la o serie de acte legislative. Totuși, modificările de bază, de la care pornesc modificările în lanț în alte acte legislative se conțin în: Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional și Legea 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Art. I. Modificările la Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24 aprilie 1997

Proiectul instituie procedura reparatorie prin care persoanei controlate la care au fost identificate încălcări ale legislației fiscale, i se acordă dreptul de a repara prejudicial produs. Abia după expirarea termenelor stabilite pentru repararea prejudiciului și executarea prescripției, organul fiscal va sesiza organul de urmărire penală despre identificarea indicilor de infracțiune.

Executarea acestor două condiții – repararea prejudiciului și înlăturarea încălcării – vor constitui temeiuri ce vor fi luate în calcul de procuror la pornirea sau nu a urmăririi penale.

Art. II. Modificări la Legea nr. 192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare

Potrivit proiectului, în cazul constatării indicilor unei infracțiuni în cadrul exercitării atribuțiilor și drepturilor sale, Comisia Națională emite o decizie în care indică încălcările constatate, prescrie modul înlăturării acestor încălcări, și dacă există și poate fi evaluat, indică prejudiciul cauzat și sesizează organul de urmărire penală.

*Art. III. Modificările la Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind
Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova*

Proiectul concretizează atribuțiile Serviciului de Informații și Securitate, limitându-le doar la securitatea națională, creînd garanții legale de limitare a intervențiilor nejustificate ale instituției în activitatea agenților economici.

Totodată, întrucât, SIS-ul nu deține experți judiciari în Registrul de stat al experților judiciari, iar specialiștii pe care îi au în state nu sînt atestați, acestei instituției i se exclus dreptul de a efectua expertize judiciare, rămînînd să realizeze doar constatări tehnico-științifice.

Art. IV. Modificările la Codul penal

Prin modificările propuse se instituie un nou temei de liberare de pedeapsa penală – **liberarea de pedeapsă în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și reparării prejudiciului**, adică liberarea persoanei care a săvîrșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală a pedepsei penale. Condițiile care trebuie să le întrunească persoanele pentru a fi liberate de răspundere sînt detaliate descrise în noul articol 91¹.

Astfel, noul temei presupune că persoana este liberată de pedeapsă penală în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute la art. 241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258, 262, dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

- a) anterior persoana nu a fost liberată de pedeapsă penală pentru comiterea aceleiași fapte;
- b) persoana a înlăturat încălcările și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune;
- c) a achitat la bugetul de stat o sumă egală cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică, decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător din Partea specială.

Complementar se prevede expres că liberarea de pedeapsă penală nu se va aplica dacă fapta a fost săvârșită cu aplicarea constrîngerii psihice sau fizice, s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau organizație criminală.

Selectarea componentelor de infracțiune menționate supra a fost efectuată prin respectarea a **trei** criterii cumulative:

a. Doar infracțiunile care aduc atingere relațiilor sociale cu privire la practicarea legală a activității de întreprinzător și organizarea în condiție de legalitate a afacerilor, relațiilor sociale.

b. Doar infracțiunile ce nu presupun aplicarea constrîngerii psihice, fizice, sau nu s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvîrșite de un grup criminal organizat sau organizație criminală.

c. Componente de infracțiune materiale.

Trebuie să accentuăm că politica penală din ultimii ani este îndreptată spre umanizarea legislației penale, prin micșorarea limitelor pedepsei cu închisoarea, instituirea unor noi mecanisme alternative de pedeapsă, iar în cazul anumitor infracțiuni, de liberare de pedeapsă penală.

Necesitatea liberării de pedeapsa penală este determinată de anumite circumstanțe obiective. Setul de măsuri introduse prin Legea nr. 230 din 23 septembrie 2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător*) reprezintă un prim pas întru susținerea mediului de afaceri, protejarea relațiilor sociale cu privire la

economia națională și îmbunătățirea climatului investițional.

Gradul de umanizare a politicii penale a unei țări este măsurat prin numărul de deținuți pe cap de locuitor. Acest indicator depășește de două ori media din țările Consiliului European. La începutul anului 2016 Republica Moldova avea 227 deținuți la 100 000 de locuitori. Această rată este influențată de trei factori: numărul de intrări în penitenciar, durata privațiunii de libertate și dinamica infracționalității. Prin urmare, principala cauză a suprapopulării închisorilor este durata privării de libertate.

Necesitatea obiectivă a utilității incontestabile a unui sistem de sancțiuni penale neprivative de libertate, alternative la pedeapsa închisorii, a condus la excluderea din sancțiunile unor categorii de infracțiuni a pedepsei cu închisoarea, fapt ce va conduce la umanizarea politicii penale a statului, iar persoanele care au comis infracțiunile respective din partea special vor risca sancțiuni punitive. Evidențiem faptul că reducerea pedepselor privative de libertate, iar în unele cazuri renunțarea la această sancțiune s-a operat reieșind din caracterul și gradul de pericol social al faptelor.

Articolul 240¹ prevede survenirea răspunderii penale pentru *Comercializarea motorinei importate pentru consum propriu sau utilizarea acesteia contrar destinației*.

Analiza componenței respective de infracțiune, a caracterului prejudiciabil și a gradului de pericol social nu justifică nici de o manieră calificarea faptelor respective ca infracțiune. Prin urmare, se propune abrogarea articolului respectiv.

Articolul 241 conține componența de infracțiune „Practicarea ilegală a activității de întreprinzător”, care este foarte vagă. Pentru a asigura coerența reglementărilor, claritatea și previzibilitatea lor, se propune abrogarea art. 125 și transferarea descifrării lui la articolul 241, care instituie răspunderea penală pentru această faptă. În plus, prezența noțiunii de la art. 125 ar fi justificată, dacă aceasta ar fi utilizată și cu referire la alte componente de infracțiuni, însă, aceasta este valabilă doar pentru art. 241. În aceste condiții, este rațional ca art. 125 să fie abrogat.

La articolul 242² *Pariurile aranjate* se propune eliminarea sancțiunii privative de libertate la alin.(1), iar la alin.(2) sintagma ”sau cu închisoare de la 2 la 6 ani” se substituie cu sintagma ”sau cu închisoare până la 3 ani”.

Urmare a dezbaterilor publice, analizei practicii de aplicare a art. 244 *Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor*, se propune reformularea componenței respective prin:

- a) creșterea costului evaziunii fiscale de la 1500 u.c. la 6000 u.c, astfel încât să fie sporit gradul prejudiciabil al faptei și să justifice includerea acesteia în Codul penal;
- b) stabilirea unui cadru temporal exact pe parcursul căruia a avut loc acțiunea de evaziune: 1 an;
- c) pentru faptele de la alin. (1) s-a eliminate sancțiunea închisorii și a fost majorată sancțiunea amenzii;

pentru faptele de la alin. (2) s-a arătat expres costul evaziunii fiscale ce constituie proporții deosebit de mari – 12000 u.c.; a fost diminuată sancțiunea închisorii (de la 6 la 4 ani) și majorată sancțiunea amenzii.

La articolul 244¹. *Evaziunea fiscală a persoanelor fizice* s-a propus eliminarea sancțiunii privative de libertate pentru alin. (1) și diminuarea pedepsei închisorii pentru alin. (2).

Pentru infracțiunea de contrabandă, care este prevăzută la art. 248 se propune sporirea valorii bunurilor trecute peste frontiera vamală eludându-se controlul vamal (de la 20 la 100 salarii medii pe economie și respectiv de la 40 la 200 salarii medii pe economie), eliminarea sancțiunii privative de libertate și sporirea sancțiunii amenzii.

Conform Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014 (Monitorul Oficial nr.297-309/851 din 10 octombrie 2014), în vederea

realizării acțiunilor ce țin de implementarea art. 335 alin. (1) din Acordul de Asociere RM – UE s-a prevăzut acțiunea privind revizuirea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu noua Lege a concurenței, precum și abrogarea sau modificarea actelor normative care contravin Legii concurenței.

Art. 246 este propus în redacție nouă în vederea asigurării compatibilității acesteia cu standardele și practica internațională în materie. Reieșind din prevederile art. 84 din Legea concurenței, clemența este recompensa acordată de Consiliul Concurenței pentru cooperarea întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sînt sau au fost parte a unui acord anticoncurențial. Astfel, întreprinderile și asociațiile de întreprinderi pot obține scutire de la amendă sau reducerea cuantumului acesteia dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea concurenței. În funcție de condițiile care sînt întrunite de întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi vizate, poate fi acordată imunitate de tip A sau de tip B.

De asemenea la articolul 246 din Codul penal a fost introdus un alineat nou în vederea exceptării aplicării prevederilor articolului menționat față de agenții economici care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele realizării politicii de clemență, conform prevederilor art. 84-92 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012.

Similar propunerilor pentru articolul 248 CP, pentru articolul 249 *Eschivarea de la achitarea plăților vamale*, se propune sporirea drepturilor de import (de la 20 la 100 salarii medii pe economie și respectiv de la 40 la 200 salarii medii pe economie). Totodată se ajustează terminologia utilizată în Codul penal cu cea din Codul vamal, prin substituirea ”plăților vamale” cu ”drepturile de import”.

La Articolul 250¹. *Fabricarea ilegală a semnelor de marcare de stat, punerea în circulație și utilizarea acestora* se propune diminuarea sancțiunii privative de libertate și sporirea sancțiunii cu amenda.

Pentru a responsabiliza autoritățile și angajații acestora care acționează în domeniul eliberării actelor permise și efectuării controalelor, este oportună completarea Codului penal și anume art. 328 cu o componentă specială în care să prevadă răspunderea penală a subiecților din acest domeniu. Notăm faptul că în Codul contravențional (art. 313³) există o normă similară, totuși aceasta nu este suficient de disuasivă. Din considerentul creșterii gradului de responsabilizare, prevenire și limitare a excesului de putere în aceste două domenii, precum și pentru a exclude din sistemul public a persoanelor care au comis astfel de încălcări, optăm pentru includerea acestei noi componente de infracțiune.

*Art. V. Modificările la Legea nr. 1104 din 6 iunie 2002 cu privire la
Centrul Național Anticorupție*

Proiectul propune completarea criteriilor de atestare a colaboratorilor CNA, drept urmare atestarea se va efectua inclusiv în baza următorului criteriului: „impactul acțiunilor sale, în timpul exercitării atribuțiilor, asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora”.

Includerea acestui criteriu de evaluare a activității colaboratorilor CNA vine să responsabilizeze acești subiecți în activitatea pe care o desfășoară, manifestând atenție față de drepturile și libertăților persoanelor, cât și față de activitatea agenților economici cu care interacționează în exercitarea atribuțiilor lor.

Art. VI. Modificările la Codul de procedură penală

În ceea ce ține de modificările la Codul de procedură penală trebuie menționat că acestea urmăresc scopul asigurării conexiunii dintre organele de urmărire penală și organele de control, inclusiv interacțiunea acestora în procedurile de investigare a încălcărilor admise de către agenți

economici, precum și diminuarea caracterului intruziv al acțiunilor organelor de urmărire penală în procesul de colectare a probelor.

Astfel, articolul 93 la alin. (2) a fost completat cu o nouă prevedere potrivit căreia procesul-verbal de control, întocmit în cadrul procedurii de control de stat al activității de întreprinzător sau un alt act de control cu caracter de decizional, întocmit conform legislației speciale în vigoare are valoare de probă în cadrul procesului penal. Precizăm că procesele verbale de control sînt înscrisuri în care sînt consemnate date și elemente de fapt constatate direct de organul de control în cursul desfășurării controlului, respectiv acestea pot fi considerate mijloace materiale de proba, fapt ce ar conduce la o mai bună și eficientă examinare a cauzei penal.

Modificările la art. 128 urmăresc reglementarea foarte strictă, exactă a modului de efectuare a perchezițiilor și ridicărilor de obiecte și documente, stabilind astfel unele garanții care să evite abuzurile organului de urmărire penală și, în consecință, stoparea activității economice a persoanei. Astfel, acestea stabilesc expres că *este interzisă efectuarea perchezițiilor cu depășirea spațiilor, în alte locuri, în temeiul altor acte sau urmărind alte scopuri, decît cele indicate în încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea percheziției sau în ordonanța procurorului*. Totodată sînt prevăzute un șir de condiții stricte care trebuie respectate în cadrul acestei măsuri procesuale.

Amendamentul la art. 176 vine să schimbe una dintre condițiile pentru aplicarea arestării preventive și măsurilor alternative la arestare. Astfel, acestea vor putea fi aplicate în cazul în care persoana va fi învinuită, inculpată de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea pe un termen mai mare de 3 ani. Aceste intervenții sunt dictate de:

- situația la zi în acest domeniu – în prima jumătate a anul 2017: 91,60% din demersurile de aplicare a arestării preventive au fost admise, iar 98% din recursuri împotriva arestărilor aplicate au fost respinse;

- natura faptelor infracționale sancționate cu pedeapsa cu închisoarea de până la 3 ani, în general, sînt fapte non-violente; același caracter îl comportă și infracțiunile economice.

Totodată, art. 185 se completează cu alineatul (3¹) potrivit căruia arestarea preventivă nu se aplică iar persoana față de care s-a aplicat arestul preventiv se eliberează din arest, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, în cazul depunerii cauțiunii stabilite de instanța de judecată, la cererea învinuitului, inculpatului, în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 183, 185¹- 185³, 223, 224, 225, 226, 227-242², 244-245⁹, 245¹¹-246², 248-255, 257-261¹ și 362 din Codul penal;”.

Articolului 276¹ urmărește ca în cazul infracțiunilor din domeniul de activitate ale anumitor organe de control de stat asupra activității de întreprinzător sau a altor organe de control de stat, urmărirea penală să poate începe doar după obținerea opiniei specializate a organului competent de control.

Reglementările vizează doar anumite infracțiuni și anume: art. 223, 224 alin. (1), 227 alin. (1), 228 lit. a) și b), 241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258, 262, 263.

Articolul 321 alin.(2) pct.2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, prevede posibilitatea judecării cauzei în lipsa inculpatului aflat în arest, în prezența cumulativă a două condiții: refuzului inculpatului și confirmarea acestui refuz de apărătorul său. În practică, adeseori inculpații aflați în stare de arest refuză să fie aduși în instanță, iar refuzul lor nu este confirmat de către apărători. Situația se agravează în cazurile penale cu mai mulți inculpați care, de obicei, sunt învinuiți de infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, când fiecare inculpat recurge repetat la astfel de tertipuri. Acest fapt duce la amânarea judecării cauzei, tergiversându-se, în așa fel, procesul penal.

Din art. 5 paragr. 1 lit. c) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, se desprinde ideea

că arestarea preventivă are un scop precis – aducerea în fața autorității judiciare competente. Or, procesul penal, în ansamblu, trebuie să se desfășoare cu celeritate, iar termenul rezonabil al procesului penal reprezintă un element al dreptului la un proces echitabil, conform art. 6 paragr.1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Conform Directivei Uniunii Europene 2016/343 din 09.03.2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăției și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurii penale, în art. 8 alin. 2 prevede că statele membre pot să prevadă că un proces care poate duce la o hotărâre privind vinovăția sau nevinovăția persoanei suspectate sau acuzate poate avea loc în absența persoanei în cauză, cu condiția ca: persoana suspectată sau acuzată să fi fost informată în timp util cu privire la proces și la consecințele neprezentării; sau persoana suspectată sau acuzată care a fost informată cu privire la proces să fie reprezentată de un avocat mandatat, care a fost numit fie de către persoana suspectată sau acuzată, fie de către stat. Totodată, în Directiva menționată mai sus, s-a statuat că „dreptul persoanelor suspectate și acuzate de a fi prezente la proces nu este absolut. În anumite condiții, persoanele suspectate și acuzate ar trebui să aibă posibilitatea de a renunța la acest drept, în mod expres sau tacit, dar neechivoc”.

Reieșind din cele expuse mai sus, propunem introducerea modificărilor respective în Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care vor permite judecarea cauzelor într-un termen rezonabil, iar inculpatul va avea posibilitatea de a-și exprima refuzul de a participa la judecarea cauzei expres, fiind confirmat de către judecător.

*Art. VII. Modificările la Legea nr. 333-XVI din 10 noiembrie 2006
privind statutul ofițerului de urmărire penală*

Proiectul propune completarea introducerea unui criteriu nou de atestare a ofițerilor de urmărire penală. Astfel, la atestarea se va efectua inclusiv în baza indicatorului de performanță „impactul acțiunilor acestuia, în timpul exercitării atribuțiilor, asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.”.

Includerea acestui indicator de performanță pentru evaluarea activității ofițerilor de urmărire penală vine să responsabilizeze acești subiecți în activitatea pe care o desfășoară, manifestând atenție față de drepturile și libertățile persoanelor, cât și față de activitatea agenților economici cu care interacționează în exercitarea atribuțiilor lor.

Art. VIII. Modificările la Codul Contravențional

Modificarea și completarea Codului contravențional urmărește concretizări și concordări de norme juridice în limita cadrului juridic național și internațional, precum și majorări de sancțiuni orientate spre atingerea scopurilor prevăzute de art. 2 din Codul contravențional al Republicii Moldova, astfel:

Articolul 425, 427 – completările vor reglementa modul, condițiile și procedura ridicării de bunuri în cazul contravențiilor date în competența organelor de control de stat al activității de întreprinzător, ceea ce ar asigura garantarea respectării drepturilor agenților economici.

Articolul 428 – completarea în cauză va reglementa aspectele vulnerabile în cadrul desfășurării perchezițiilor, care pot genera abuzuri, acte de corupție și care pot fi însoțite de încălcări ale dreptului omului.

Prevederile articolului 439³ „*Punerea sub sechestru*” sînt corelate cu modificările de la art. 425, 427, 428, scopul cărora este să limiteze abuzurile la aplicarea sechestrului, acțiuni care pot periclita activitatea agenților economici.

*Art. IX. Modificări la Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat
asupra activității de întreprinzător*

Proiectul prevede indică aplicabilitatea pentru Serviciului Fiscal de Stat a prevederilor art. 4 alin. (1²) – (1⁶) din Legea 131/2012, care instituie reguli pentru efectuarea controlului de stat planificat și inopinat – la distanță sau prin solicitare directă de informații de la persoana controlată.

Normele propuse reglementează obligația organului de control de a examina prioritatea efectuării controlului „la distanță” (prin solicitare directă de documente și informații de la persoana controlată) și abia după aceasta a controlului la fața locului – fie că e vorba de control planificat, fie inopinat.

De asemenea, normele stabilesc niște reguli de acțiune între organul de control și persoana supusă controlului – termen de solicitare/prezentare a informațiilor solicitate.

Articolul 19: Completarea propusă vine să diminueze și să impună respectarea condițiilor generale pentru efectuarea controlului inopinat și în cazul recepționării de către organul de control a unor petiții, plângeri sau solicitări, inclusiv cele ale organelor de drept sau ale altor organe de stat.

Pentru a evita interpretarea alin. (2¹) separat de prevederile și rigorile statuate de alin. (1) și (2) din art. 19, norma a fost completată, astfel, încât este impusă respectarea acestora din urmă inclusiv în cazul petițiilor, plângerilor, sesizărilor sau solicitărilor.

Articolul 28: Proiectul stabilește că:

- 1) în procesul-verbal de control, în cazul când organul de control identifică indici ai unor infracțiuni, trebuie să descrie indicii infracțiunilor pe care i-a constatat, cât și să indice articolul din Codul penal care indică asupra faptei penale ai căror indici i-a constatat;
- 2) persoana controlată în activitatea căreia, în urma controlului, au fost identificați indici ai infracțiunii, are dreptul să conteste procesul-verbal de control, măsurile, prescripțiile, acțiunile inspectorului în procedură prealabilă;
- 3) sesizarea organului de urmărire penală trebuie să se facă doar după ce persoana controlată a contestat procesul-verbal de control sau după expirarea a 5 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei organului de control asupra contestației depuse de persoana controlată sau, în cazul în care persoana nu a depus contestație – în termen de 5 zile lucrătoare de la data expirării termenului în care aceasta ar fi avut dreptul să conteste procesul-verbal de control;
- 4) în cazul în care încălcarea depistată în cadrul procedurii de control prezintă indici de infracțiune și, suplimentar, s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții sau sănătății persoanei, sesizarea organului de urmărire penală urmează să se facă în termen de până la 3 zile lucrătoare;
- 5) amendamentele reglementează numărul de exemplare în care trebuie să se încheie procesul-verbal de control atunci când are loc identificarea idnicilor de infracțiune, cât și modul de sesizare a organului de urmărire penală, a materialelor care se transmit acestuia.

Astfel, au fost aduse în concordanță și corelate cu modificările efectuate prin prezentul proiect de lege la Codul penal și Codul de procedură penală.

Articolul 29: Amendamentele prevăd obligativitatea pentru organul de control ca, în cazul în care identifică indici ai infracțiunii (dacă nu au fost aduse prejudicii vieții și sănătății persoanei), să dispună o prescripție pentru înlăturarea încălcării identificate și să dispună restituirea prejudiciului pe care l-a stabilit, în limita capacităților și competențelor pe care le are.

Termenul maxim prevăzut pentru executarea prescripției în cazul în care vorbim despre încălcări care prezintă indici ai infracțiunii nu va putea fi mai mare de 30 de zile. Termenul este dictat de gravitatea faptei și de posibilele riscuri pe care aceasta le comportă.

La **articolul 30:** Amendamentele prevăd imposibilitatea contestării în procedură prealabilă a proceselor-verbale care idnică asupra încălcări cu indici de infracțiune care au cauzat prejudicii vieții și sănătății persoanei.

De asemenea, amendamentul al doilea propus pentru acest articol indică asupra faptului că, în cazul procesele-verbale de control în care se identifică indici ai infracțiunii vor putea fi contestate doar în procedură prealabilă, nu și în instanța de contencios administrativ. Astfel, persoanei controlate i se acordă posibilitatea contestării doar în recurs administrativ, nu și judiciar. Acest fapt

este dictat de faptul că, fapta care indică indici ai unei infracțiuni va fi examinată în cadrul unui proces judiciar separat și vor exista alte posibilități de control judiciar asupra acesteia.

*Art. X. Legea nr. 3 din 25 februarie 2016
cu privire la Procuratură*

Prin intermediul proiectului se propune ca lista indicatorilor de performanță pentru evaluarea activității procurorului să conțină și indicatorul „*impactu asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora*”, de rând cu criteriile prevăzute de Consiliul Superior al Procurorilor.

Includerea acestui indicator de performanță pentru evaluarea activității procurorilor vine să responsabilizeze acești subiecți în activitatea pe care o desfășoară, manifestând atenție față de drepturile și libertăților persoanelor, cât și față de activitatea agenților economici cu care interacționează în exercitarea atribuțiilor lor.

Art. XI. Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr. 48 din 30 martie 2017

Prin adoptarea Legii nr.48 din 30.03.2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale s-au instituit reglementări ce se referă la procedura identificării, urmăririi, recuperării, sechestrării și confiscării bunurilor infracționale. Domeniul de aplicare a Legii nr.48 din 30.03.2017 se referă la bunurile infracționale care pot să rezulte din comiterea unui șir de infracțiunilor, însă a fost omisă infracțiunii prevăzută de art.362¹ din Codul Penal (Organizarea migrației ilegale) care este o infracțiune conexa traficului de ființe umane și este generatoare de foloase ilegale.

În această ordine de idei, la investigarea fiecărui caz de organizare a migrației ilegale se impune necesitatea de a efectua investigații financiare paralele pentru a identifica, sechestra și confisca bunurile rezultate din acțiunile ilegale.

3. Impactul proiectului

Adoptarea prezentului proiect de lege are ca și impact îmbunătățirea climatului investițional crearea unui mecanism de liberare de răspundere penală în cazul infracțiunilor care nu au fost săvârșite prin aplicarea constrângerii psihice, fizice, nu s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau organizație criminală.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de față nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Dimpotrivă, proiectul poate contribui la creșterea veniturilor bugetare din contul sancțiunilor, preponderent, pecuniare, aplicate persoanelor culpabile și vor fi economisite surse necesare pentru întreținerea instituțiilor de detenție, precum și a persoanelor deținute.

Boșoroc D. C. /
[Signature]
[Signature]
[Signature]

Deputați în Parlament